

SZERKESZTŐI HÍR

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.
Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvártt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

Az új évfolyam közelétekkel az előfizetések megújítására kérjük fel tisztelt olvasóinkat.

Az

„ELLENZÉK”

mint a nagyközönség szolgálatában álló, a független politikai elveket szolgáló és a szabad meggyőződést hirdető napilap a közönség jóindulatára és pártfogására számít.

Mindaddig, a míg olvasóközönségünk bizalmával megtisztelt, mi is magasan lobogtatjuk politikai elveink zászlóját, mert nemcsak az anyagi, de a szellemi erőt is abban a közönségben keressük, a mely annyi évek során keresztül lelkesedéssel és nemes buzgósággal tömörült az „Ellenzék” körül.

Erre a buzditásra és erre a pártfogásra van nekünk továbbra is szükségünk, hogy továbbra is hazánk, nemzetünk és olvasó közönségünk jogainak védője, igazságának terjesztője, véleményének hirdetője lehessünk.

Tisztelettel kérjük az előfizetések megújítására, hogy a pontos számküldésben semmi fennakadás ne történjék.

Az

„ELLENZÉK”

előfizetési ára:

Egész évre 16 frt.

Félévre 8 frt.

Negyedévre 4 frt.

Egy hóra 1 frt 50

Előfizethető lehet bármely naptól kezdve.

„Magánéletben.”

Bpest, márc. 30.

(*) Budapesti politikai körökben mindegyre sürűbben beszélnek, hogy Tisza Kálmán áprilegét meg látogatja nagyváradi választóit.

Hát ebben még nem volna semmi különös.

De még az a hír is járja, hogy a nyugalmazott politikai generális ezáltal fontos politikai nyilatkozatokat tesz választói előtt.

Hát még ebben sem látunk semmi rendkívüli dolgot, mert hiszen Tisza, a hányzor választói körében megjelent, mindig az a hír előzte meg, hogy: „fontos politikai nyilatkozatokat fog tenni.”

Ámde, a hír még azt is tartja,

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAI.

1893. márczius 30.

Népdal.

Szomorú szól a hegédű nótája,
A szívem is elkezd fájni szavára.
Ne muzsikálj!... Azt a nótát ha hallom,
Eszembe jut az én régi galambom!

Temetőkert az én szívem közepe,
Abba van a hűtlenség temetve.
Gyászvirágít öntözgeti két szemem...
Átok nekem az igazi szerelem!

Ha még egyszer ráborulnál szívemre,
A temető piros rózsát teremne...
De a szellő, mely töled száll fülembe,
Mind azt sugja — boldogságom sohasem lesz!

Kolozsvár, márc. 30.

FARKAS SÁNDOR.

Hangulat nélkül.

Ma nagyon lassan megy a munka. Nem akar semmi kedvre deríteni. Neki gyűrűzőm és úgy keresem a témát, de tollamból kiszárad a tinta kétszer is, anélkül, hogy egy betűt irtam volna.

A kandallóban unalmas egyformasággal dorombol a tűz, a mi tavaszi illúzióimat égeti hamuvá. Ki tudna tűz dorombolás mellett

hogy Tisza Kálmán ezuttal csakugyan nagy dolgot szándékszik művelni. Nem kevesebbet, mint azt akarja megcselekedni, hogy letesszi a tisztviselői mandátumát és visszavonul — magánéletbe.

Eltekintve minden párttekinetéstől, hajlandók vagyunk a legzajosabb éljent kiáltani az exgenerális felé és dicőíteni őt eme — kétségkívül fontos elhatározásáért.

Erre az éljenriadalra azonban nem csak nekünk, hanem az egész nemzethez sokszoros oka van.

Tessék visszagondolni csak a legutóbbi hetek parlamenti történeteire, mert ezek a történetek alaposan meggyőzhetnek mindenkit arról, hogy Tisza Kálmán — ha tényleg is olyan okos és bölcs ember, mint a milyennek a hír tartja — nem tehet okosabb és bölcsőbb dolgot, mint elmenni oda, a hová gr. Károlyi Gábor a Házi nyitlása napok előtt elküldte: Gesztre.

De hát miért is menjen Tisza Gesztre?

Mért? Hát — egyebek közt — egyszerűen azért, mert a ki valamikor Rómában pápai befolyásért járkált, az most már csakugyan nem tehet okosabb dolgot, mint — Gesztre — visszavonulni.

A kit, mint Tiszát — úgy belemártották a szentelt vízbe, mint a hogy abba a hírhedt római jezsuita kőbe, a hová belerakott, annak a közpolitikai életben nem maradhat más szerepe, mint elvonulni a világ zajától, csendesen elmélkedni a politikai dicsőség mulandóságára, a politikai nagyság rövid élettartamára felett.

Azért mi is csak azt tanácsoljuk: „Eredj csak Gesztre kegyelmes ur!”

Azt mondják ott kiterjedt föld-birtokod, s árnyas park közepén fényesen berendezett kastélyod van. — Olyan férfiaknak, a ki, mint te oly hosszasan tartotta magát a hatalom birtokában, — most, élete alkonyán csak egy kötelessége lehet önmaga iránt: megpiheni a magánéletben, s krumplit kapálni Gesztren.

Már mi azt tartjuk, hogy az ilyen magánéletbe való vonulás nem is állhat rosszul még Tisza Kálmánnak sem, a ki hír szerint kitűnő családapa, s a kinek e szerint több házas-

tavaszi hangulatot erőltetni magára. Pedig előttem ibolya és hóvirág van, hanem azért oda kinn szennyes szűke a világ, didergő szél fúj és hófelhők kovályognak.

Hiába rágom a tollam, hiába borzolom a hajam, hiába fujom körül magam ezirettem bodros fűstfelhővel és hiába nézek keresztül az ablakon, mintha a magasság és a végtelenség megfoghatatlan fogalmaitól várnék egy jóvalóval eszmét, mert ott is olyan tressz van, mint benn a koponyámban. Mint tép, mint szagat és mint kinez egy olyan gondolat, a mikor nem gondolok semmit.

Pedig minden idegem kinos feszültségben töpreng. Lusta fantáziámmal erővel bontogatom összeeszerített szárnyait.

Aztán feldobom, mint egy sárga száju verébfiókat, hadd repüljön, de mindig úgy esik vissza a prózai földre, mint egy elhízott liba.

És a mint izzadok és a mint vergődöm tehetetlen fantáziával és a mint meeszerésem illúziókat igyekszem támasztani: kibukkan egy és más tema verejtékes koponyám műhelyéből, de alig mernék hozzáfogni, hogy valamelyiket megénekeljem.

Hát a kulisszák közé tévelyegnék. Ott mindig érdekes pletykák folynak a művészet — nem égi — de földi hivatásáról. Azok a vén kopott függönyök, festett színpalak, kassirozott szelid és fenevadak mindig beszélnek sugó nélkül is.

A-t szerződtették — és miért? B-t nem szerződtették — és miért?

Ezek a témák még felkavarnák a sze-

nát veheti családja — Gesztren, mint az ország — Budapestben.

Tisza Kálmán állítólag barátai tanácsára határozta el magát a magánéletbe való visszavonulásra.

No lám! Vannak még jó barátok az életben és Tisza Kálmán nem panaszkodhatik, hogy a jó barátjai nem a javát akarják, midőn ilyen jó tanácsokat szolgálnak neki.

Ezek a jó barátok vették erre rá az exgenerális, azzal érvelve, hogy az ellenzék animozitása és rendszeres támadásai ellen legbiztosabb menedék a magány.

Hát mi is ezekkel a jó barátokkal tartunk. Jó tanács dolgában nem illenek a politikai ellenfeleink is szükmarkuabbnak lenni a személyes jó barátainál. Ennélfogva a mi tanácsunk is csak az lehet: el Gesztre és mennél gyorsabban.

Az a politikai animozitáció, mely az exgenerális ellenfeleiben lakozik, — olyan fürgő gyermek, hogy hagsorán ki nem tér előle az ember — hát még rug egyet rajta a kérdés, nem fog-e oly kínos utóféldalmakat szülni ez a sebész, hogy még a geszti magányban is nehezen lehet kiépülni.

A politikai közviszonyok Magyarországon — hálá a gondviselésnek — oda alakultak, hogy egy Tiszának a hiánya egyáltalán nem tűnik fel, még ha Kálmánnak is hívják ezt az egy Tiszát.

Magyarország politikai közéletében valami új szellem mozdult meg, amely nem Tiszától származott és nem általa él, s legfennebb arra vezethető, hogy Tisza felett kiterítse a fedélcs fátlyát.

Hát nekünk az a tanácsunk: ne várja be Tisza Kálmán, a mig az új idő szelleme ezt a fátlyolt ráborítja, mert akkor még — Gesztren sem lesz nyugodtalma.

Ínkább menjen most, a mikor még reménye van, hogy — Gesztren megpihenhet.

Hiszen oly szép az a geszti kastély, ott — az árnyas park közepén....

A milleniumi kiállítás. Az 1896-iki ezredéves kiállítás érdekében Lukács Béla kereskedelmiügyi miniszter külön szövegű felhívásokat intézett a kormány egyes tagjaihoz, a törvényhatóságokhoz, a főispá-

nyes érdekek és személyes huzavonák hargatolt tájékoztató áradatját. Rosz thema és nyomban eldobom.

Hanem azért a vén poros kulisszák beszélnek tovább és elmondják a szűzke primadonna, a pize kardalosnő, a barna szende, a lyrai szerelmes (pedig ilyen nincs is) szívügyeit. Beszélnek egy titokban elcsattant csókrol, egy mély sohajról, egy sokat jelentő karcsintásról, virágok, koszorúk történetéről és regényes homályaikban settenkedő lovagokról.

Ejh ez a thema felette ingerel. Igen kíváncsok pikáns izt lehetne összehabarni benne, a mit mohó étvágygyal fogyasztana el a nagyérdemű közönség.

Milyen tüze van ott a csóknak, milyen illata van a virágnak, milyen forrósága a vérnek, milyen hulláma a kebelnek, milyen bája a mosolynak, milyen kéje az ülélenek, milyen ingere a trikónak és milyen zenéje a hangnak?!

Lelkemre mondom e thema lázba hozza lusta fantáziámat, a mely szárnyait egyszerre bontogatni kezdi.

Csitt...! Csendesülj lomha képzelet. Gyöngye szárnyaiddal hová akarsz repülni a végtelenségbe Homályosuló szemeiddel miért akarsz a napba nézni és elpuhult tagjaidal miért akarsz ott harcolni, a hol az aczélszörnyek a vér minden szenvedélyével és az indulatok erős viharával csatálnak?

Megint csak elfordulok innen. Hangulatom csudar, lomha, álmos és okvetlenül eltévedne ennek a színes káprázatos világnak, titokzatos labirintusába.

nokhoz, a felekezetek lelkipásztoraihoz, a kereskedelmi és iparkamarákhoz, az ország jelentékeny kulturális egyesületeihez stb. Ezen felhívásoknak örvendő viszhangja volt. A vidékről nagy számban érkeznek a válaszok; egyes főispánok alakítják már a szervezeti szabályzatban előírt kertületi bizottságokat; vidéki törvényhatóságok, egyesületek nagy számban irtak már fel a kereskedelmiügyi miniszternek, biztosítva őt hazafias áldozatkészségükről. Ezek a nyilatkozatok és feliratok tanúsítják, hogy az ezredéves kiállítás iránt országsszerte a legmelegebb érdeklődés van, úgy, hogy a kiállítás elé teljes bizalommal nézhetünk.

Politikai hír.

Polgári anyakönyvvezetés. Mint Bécsből távirják az ott tartott miniszteri értekezlet és a felséggel való megállapodás értelmében a kormány a polgári anyakönyvekre vonatkozó törvényjavaslatot, minden körülmény között még az appropriációs vita előtt a képviselőház elé terjeszti.

Ujabb követelések.

A delegációk májusban fognak összejárni mint már tudva van, a hadügyi kormányzat újlag nagy követelésekkel fog előállani.

E követeléseknek alapját az fogja képezni, hogy állítólag az osztrák-magyar hadseregben jelentékeny változások — ugynevezett felszerelések — válnak szükségessé és az nyit titok, melyet még az is tud, aki nem katona, vagy finanszier, hogy az ily változás, felszerelés, pénzbe kerül. E követelések fogják tehát a delegációk ülésének legfőbb tárgyát képezni. Eredetileg többet akartak, mint a mennyit tényleg követelni fognak.

Különböféle átalakításokat, kiegészítéseket akart eleinte a hadügyi kormányzat, melyek a véderőről szóló törvényt is közelről érintették volna. De ettől elállottak és pedig — félelemből.

Félnék Bécsben a magyar országgyűléstől. Hallatlan!

Azt gondolták és hitték ugyan Bécsben, hogy a magyar országgyűlés végre is megszakadna a véderőről szóló törvény módosítását, de félték, hogy e módosítás alkalmával oly viták támadhatnak, melyek talán báró Fejérvárnak ize szerint lennének, de melyekre a Wekerle-kormány még sem termett és hivatat, s azért nem akartak kockáztatni sem-

Aztán keresek, kutatok tovább; a reményeség vékony szála vezet ide és oda is, de csak halvány sejtelve, csak elmosódó körvonalak rémlik lelkemben annak a themának, a mit megakarok fogni....

Ismét rágom a tollam, ismét horzolom a hajam, ismét szegzem tekintetemet a végtelenség semmiségébe, honnan már ez a kiálhatatlan csudar hideg szél, elsöpörte a tarajos fellegeteket és szelid mosollyal intget alá az ég kéjje. A tavasz leheltét érzem.

A tavaszi időjárás igen szeszélyes. Olyan mint egy csunya leány, vagy egy szép asszony: az ember soha sem tudja, mikor derül és mikor borul. Nekem úgy tetszik, hogy most odakint a fiatal kezdődő tavasz mosolyog.

Hát a tavaszról írnek. Arról a tavaszról, a melynek kikelete a szívekben fakasztotta fel a szabadság virágát, melynek fuvalatában a nemzeti lelkesedés tüze lobogott és a melynek viharában az ágyuk érczorka bömbölt.... Ejh minek?! Nagyon megszoktuk a langyos időjárást és megfázunk attól a régi tavasztól.

Hát a kikelet búbáját, az életbe verődő természet szépségét énekelném meg. Ha beszélnek nyíló ibolyákról, zöldülő pázsitról, fakadó rügyekről. Ha azt találgatnám, hogy mit érez a madár, a melynek ajkán a meleg sugar dalt fakaszt, hogy mit érez a pillangó, melyet az első verőfény életre hívott s most a tavasz mámorától részegülten száll és keresi az évelő virágok édes nektárját....

Az én törött szárnyaim nem bírnák meg ezt a súlyos ezt a tartalmas ezt az eszmé-

mit is, hanem megelégedtek a „felszerelés” czimmel.

Ez a czim pedig lényegileg a követelésekből áll:

A legénység békeállománya néhány ezrednél, körülbelül 25-nél, szaporítottatni fog. A 102. sorozatúál egy ugynevezett „Marsch-Bataillon” fog felállítani ötödik bataillon gyanánt.

Ehhez szükséges: egy őrnagy, egy százados, két alantós tiszt és bizonyos számú altiszt és bizonyos számú legénység, tehát körülbelül mintegy 400 tiszti állás alkottatnák, a mi már magában véve tetemes többletet igényel. — A lovasság szaporításától egyelőre eltekintenek, jóllehet legalább is két új lovas-ezrednek felállítása volt tervbe véve.

A mi a tűzérőket illeti, egyelőre szó sincs arról, hogy önálló honvéd-tűzérőket szervezzenek, amár a honvédségnek is változások fognak eszközöltetni, s az osztrák landwehr, valamint a magyar honvédség jövőre is oda lesznek utalva, hogy tűzérőket önálló üteg-osztályokként, a közös hadseregtől különöznöznek ki háboru esetén; s azért ezredenként két új üteg felállítása határozottatott el.

Mindez pénzbe fog kerülni. Az állomány e bővítéséhez és szaporításához járulnak még anyagbeszerzések, különösen a sátrak beszerzése a gyalog- és vadászcsapatok számára.

Hogy ily sátrak, különösen egy téli hadjárat alkalmával, kitűnő jótéteményt alkotnának, az kétséget sem szenved, azonban igen drágák és drágaságukat fokozza azon körülmény, hogy a traint meg kell nagyobbitani, mert e sátrakat az egyes kompániák után kell czipelni.

A közös hadsereg felszerelése mellett tervbe van véve még az osztrák „Landwehr” felszerelése is, mely csak névleg hasonlít a magyar honvédséghez. Eddig Ausztriában nagyon kényelmesen jártak el a landwehr-rel szemben, mostantól fogva azonban egészen át akarják alakítani azt. A fő czél az, hogy bataljonként még két kompánia állíttassék fel két tiszttel, béke időben. Ennek költségei természetesen egészen Ausztriát fogják terhelni s a birodalmi gyűlés által fog az megszavaztatni, nem pedig a delegációk által.

Ezek lényegileg a tervbe vett felszerelések. Eddig még csak tervek s valószínűleg csak a fejedelem visszatérte után fognak dönteni felettök, azonban a végleges határozat nem fog nagyon különbözni, a tervezettől.

A honvédség tehát nem fog kapni egyúttal, holott a multkor a bécsi lapok, melyek

gazdag tárgyat, a melyben a szépségnek ragyogó képe, a fejlődő életnek lüktetése, és a szabadságnak kéje, gyönyöre egyesül.

Almodozva szállok tovább és tekintetem elfárad, mig az ég végtelen kékségét méri keresztül.

Hát a az égről szólana az ének? Ha azt mondanám, hogy olyan az ő nyíltsága mint szép szeretőmnek mosolygása, hogy olyan az ő csillagsugara, mint az én édesemnek ragyogó szeme, ha azt mondanám, hogy olyanok az ő viharos fellegei, mint az én angyalom sötét fűrtjei.... De hát miért koptatnám ilyen frázisokkal az eget? Mennyi lantos rekedt dudája verte el már ezeket a szerelmes akkordokat?!

Elhagyom hát ezt is és ismét tépelődöm tovább. Ha sokáig gondolkozom, majd csak kigondolok valamit.... Valamit. Akármit. Nó rajta hát mozdul meg édes fantáziám és leshl vérembe egy kis hangulatot, mert istenemre mondom kábító zsibbadás vesz erőt rajtam!

Szerelmes muzsám! Én szép ideálom, hol kése! Kitért karokkal, szébtömtött fűrtelldel, mosolygó arczoddal, jöjj és csókolj homlokod, hadd lobbanjon újra lángra ez a kialudt szenvedély, mely eltemette az én jó kedvemet az én hangulatomat.

Jer édes jer, mert arczod búbája ismét szárnyakra kelti az én álmos, lusta fantáziámat.

Tuske Pál.

a hadügyi kormányzathoz közel állanak, azaz kecsesgitték a magyar delegátusokat.

A szél azonban megváltozott. A hadügyi kormányzat ugyanis jól tudja, hogy a magyar delegációban többségben van a kormánypárt s ennek delegátus tagjai megszavaznak mindent, — amit a hadügyminiszter kíván.

A. V.

Minisztartanács Bécsben.

A közös miniszteri értekezlet, — mint Bécsből jelentik táviratban, kedden délután négy és hat óra között tartott meg a király elnöke alatt. Az értekezleten résztvettek: gróf Kálnoky, báró Bauer és Kállay közös miniszterek, Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Tisza Lajos Ö Felsége személye körüli miniszter, gróf Taaffe osztrák miniszterelnök, báró Welsersheimb osztrák honvédelmi miniszter, dr. Steinbach osztrák pénzügyminiszter és báró Sterneck tengernagy, a tengerészeti osztály főnöke. Tudósítók jelentése szerint az értekezleten az 1894-dik évi közös költségvetés főösszegeit végérvényesen megállapították. Az egyes tételeket a miniszterek egymás között fogják részletes tárgyalás alá venni. A közös költségvetés a legutóbbi budget keretében mozog.

A követelési többlet, melyet a hadügyi kormányzat emel, legnagyobb részben annak a létszámemelések fokozatos végrehajtására szolgál, melyet a legutóbbi delegáció husz ezedre néve már megszavazott. Olyan új szervezeti intézkedések, melyek a törvényhozás beleegyezését feltételezik, a közös hadseregnek nincsenek kitalálása véne. A mint a Bud. Corr.-nak táviratozzák, az 1894-ik évi hadügyi költségvetés előirányzata a keretbővítésekre és a jelenléti létszám emelésére nézve a legutóbbi években hozott delegációk határozatait következtében a jövő évre előálló többszükségletet fogja tartalmazni.

A delegációkat a szerint, a mint a magyar országgyűlés előbb vagy később intézi el munkaprogramját, május végére, június elejére hívják egybe Bécsbe.

Római leletek a tordai szőlő-hegyekben.

Egész egy kis muzeumot kiterő nagyon becses gyűjteményt láttam Tordán, Botár fényképész birtokában, miket évek során át a tordai szőlőhegyekből ástak ki, a miket a tulajdonos gondnal és utánjárással összegyűjtött és rendezett. Ez a gyűjtemény megszólal előtűnik és elbeszéli: hogy a Krisztus születése előtti időből a magyarok bejutásáig miféle népek laktak Torda vidékén, milyen volt azoknak a pénze, az ékszeri és egyéb fényűzési tárgyai, házi eszközeik mikből álltak, pogány isteneiket milyenek faragták, szóval emberöltőről emberöltőre műveltségük mennyire fejlődött, vagy mennyire hanyatlott, stb.

A pénznekem közül láttam 7 táblán szépen elrendezve és feliratokkal ellátva a következők idejéből feltalált darabokat:

Oktavianus, August, Trajanus, Tiberius, Caligula, Claudius, Nero, Galba, Ottó, Vitalius, Vespasian, Titus, Domitian, Nerva, Traján, Hadrián, Antonius, Pius, Márk Aurel, Commodus, Septimius, Severus, Caracalla, Heliogabal, Alexander, Severus, Maximinus, Trax, Gordian, Arab Fülöp, Messius Decens, Gallus, Gallienus stb.

A magyar pénzek közül IV. Béla idejéből van a tordai szőlőhegyeken találtak között pénzdarab.

A tárgyak száma, a miket a tordai szőlőhegyekben kiastak, több száza megy. — Ezek között rendkívül értékes darabok is vannak. Nevezetesen van a többek között: egy Bachus márvány faragvány egészen ép állapotban. Továbbá Aesculap és Higea szépen kifaragva. Egy 90 deca súlyu ezüst betétes bronz mörleg, mely 6 soros latin fölirattal a rómaiak idejéből 1700 éves. Száma nélkül vannak bronz és cserép edények, bronz szobrok, gyűrűk, gyöngyök, kulcsok, fibulák, lámpák, bronz és cserép boros korok, kanták, különféle téglák, cserép szobrok, cserépből és bronzból készült vénusok, sirban talált hamv vedrek, bronz zár-részek lakatok, dísz kocsi-ud, kapocs, hadi jelvények bronzból, kalapácsok, szegek, csont hajtók, üveg kéziművek, fuvola csontból, csonttűk, sztergálva, stylus (író eszköz), csontkamás, zsinégfüzők csontból, pástorsip csontból, porzó kanál, és több hirtelen elősem számítható olyan tárgyak, a mi magyarázza a tordai kebeles polgárok ideje előtt jóval ott lakott népek, műveltségi s egyéb viszonyait.

Ezek a tárgyak a megye székhelyén a tanügyet kellene, hogy szolgálják, a város-ház, megyeház, vagy más közügyben levő helyen kiállítva a megforduló idegeneket kellene, hogy szemléltetve kellemesen tájékoztassák arról, hogy évtizedeken keresztül kik laktak azt a földet.

A gyűjtő szépen rendezve és a jelen-tékenyebb tárgyakat lefényképezve felajánlotta gyűjteményét az erdélyi muzeumnak megvételre.

Szinte hihetetlen, hogy a muzeum, melynek ugyanazok az intéző férfiak, a kik ma is működnek, évek előtt röpiratokban hívták fel a közönség figyelmét még a cserépek összegyűjtésére is és a muzeumnak leendő eladására, az a muzeum, a melynek ma ily tárgyak vásárlására évente ezerek állanak rendelkezésre, még csak válasza sem méltatta az ajánlatot.

A tárgyak nem sokára egy angol muzeumba vándorolnak megfelelő ártért s ha majd a torda aranyosmegyei közönség látni és tanulmányozni akarja azokat a tárgyakat, a melyek hova tovább mind becsesebbek lesznek, kizónázhatik Angliába s vissza jövet el-fubatja.

„S ál dicsőséggel lakunk jól.
Hogy ez innen van, honnunkból.”

Ez így nincsen jól. Torda Aranyos megye közönsége s a Kárpát-Egyet ottani választmányának, a melyet turistai szempontból ez kiválcán érdekel, a figyelmét felhívjuk, egy kis megyei muzeum létesítésére, melyet az iskola s a Botár féle gyűjtemény rendezése és kiállítása által lehet elérni. Erre nagy szüksége van.

A testületek és intézőknek erkölcsi kötelessége volna, az ily buzgó gyűjtők működését anyagi és erkölcsi elismeréssel jutalmazni a rideg ignorálás helyett, mert ez volt az E. M. E. néhai alapítóinak is, ma már talán elfeledett intenciója.

Az elismerés jutalmul szolgál a gyűjtőknek s buzdításul másnak is a kutatásra és a gyűjtésre. Ez által sok becses, és a multak történetét magyarázó tárgyat menthetünk meg a megsemmisüléstől a tudomány számára.

Sz.—Ö.

Városi közgyűlés.

Kolozsvár, márcz. 30.

Kolozsvár város tegnapi közgyűlésén „zsufolt házat” csinált a polgári házasság kérdése. Tele volt a „jobb” és „baloldalon” a képviselők padja, zsufolva volt a hírlapírók s a hallgatóságnak fenntartott minden hely.

A gyűlést Beldi Ákos gr. főispán vezette.

Első tárgya volt dr. Groisz Gusztáv indítványa, az 1886. évi XXI. t. cz. 82. §-ának a kijelölt választmányi eljárására vonatkozó rendelkezésének módosítása iránt a belügyminiszterhez intézendő felirat tárgyában. Az indítvány felett hosszabb vita után napirendre tértek.

Következett most a gyűlés legérdekebb pontja: a kormány egyházpolitikájának kérdése.

A tárgyat Szabó Gyula dr. főjegyző adta elő. Ismertette a dolgot, előadta a Budapest és Zemplénmegyei ez iránt pártolás végett átküldött átiratát, felolvassa Bíró Béla apát-plébános ellen-indítványát, előadta a szakbizottsági javaslatot, a mely indítványozza, hogy a város a kath. autonomia rendezése, a kötelező polgári házasság behozatala, az anyakönyvek polgári uton való vezetése, s a zsidó vallás receptiójára vonatkozó kormány politikájának elismerés szavaztassék.

Bíró Béla apát plébános hosszabb beszédben fejtegeti a kormány tervbe vett egyházpolitikájának káros voltát, a mely szerinte nemzet ellenes és károsan hat a felekezetek közötti egyetértésre.

Haller Károly a szakbizottsági javaslat mellett szólva, fejtegeti annak állami szempontból való szükségességét és rá mutat, hogy a nemzetiségek ellene vannak a javaslatnak, mert abban a magyar államnak megerősítését látják.

A közönség szavazás előtt Szász Gerő véleményét kívánta hallani.

Szász Gerő kijelenti, hogy ő független gondolkodását évtizedeken át megőrizte és ma is fenntartja, Szavai tehát nem bizalmi nyilatkozat a kormánynyal szemben.

E kérdésnél azonban a kormányban feltétlenül megbizik.

A ref. egyház a polg. házasság eszméjét nem vetette fel. Nem követelte, nem rájong érte. Elfogadja azonban az állam szuverenitása iránt köteles tisztelettel, mert a házasság célja, rendeltetése, az állam hatalomnak van alá rendelve. Ő a polgári házasságban az állam hatalom megsemmisülését látja. A házasság, ugymond szent, de nem

szentség. A házasság célja erkölcsi cél. S miután az állam családokból áll, tehát: erkölcsi alapon áll. A polgári házassággal reméli, hogy megszűnnek a felekezeti viszályok. Rá mutat arra, hogy most 7 vallás, hét házassági fog van. Egy férfi 3 feleséget vehet a rendezetlen állapotok miatt.

Követelni kell minden magyarnak, — ugymond — hogy az állam ebből az alárendelt helyzetből kiemeltesék.

Rámutat arra, hogy a népnek egyetlen kincse az, hogy hinni tud és egyetlen szerencsétlensége, hogy hiszékenységet felhazsnoálják. A tanács javaslatát elfogadja. Beszédét többször eljénzés szakította félbe.

Ferencz József unitárius püspök szintén elfogadja a javaslatot. A receptióval szemben azt szeretné, hogy legyen meg a hit, a lelkiismeret szabadsága.

A tárgya szavazásra kerül, 7 kivételével az egész többség a kormány egyházpolitikájával szemben szavazott.

Megtörténvén a szavazás, egyháziak, képviselők és hallgatók nagy számmal vonultak ki a tereméből és a tárgysorozat többi része a rendesen jelen lenni szokott létszám mellett folyt le.

Salamon Antal, tanácsos, a lovagló iskolára és a külmagyar-utcai laktanya átalakítására tett javaslatot.

A város lejtmerése iránt Pompéri Elemér mérnökkel huszezer frt munkadíjról a szerződés tervét Szvacsina terjeszti elő. A gyűlés elfogadta.

A hidutezai vashid építése iránt Schlik gyárával történik egyezség. A hid felépítménye 6062 frt, költsége 5837 frt 40 kr, a Szamos part megerősítése 5709 frtba, összesen 17.600 frtba fog kerülni. Ehhez a gőzvasut társaság 1000 frttal járul hozzá. — A hidutezai szekerut 6400 frtba kerül.

A közbiztonság javulásához tételére nézve a gyűlés kimondja, hogy a magán-vasgőhidakat 30 nap alatt leromboltatja. Két ellenőrt állít fel. A közgyűlés ezenkívül több folyó ügyet látott el.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, márcz. 30.

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnep miatt szombaton (ápril 1.) jelenik meg.

— **Uj regényünk** közlését, melynek czime a „Rettenetes ezár” és a melyet Tolstoj Leo gr. írt, — holnaputáni számunkban kezdjük meg. A híres orosz regényre ismételt felhívjuk olvasóink figyelmét. Ebben a regényben a híres orosz regényíró zsenialitása igazi fényben ragyog és azt a kritika is úgy ismerte el, mint Tolstoj egyik legjobb munkáját.

— **Az „Ellenzék”** ünnepi száma ugy most is, mint rendesen, változatos és gazdag számban fog megjelenni. Bel és kül-munkatársaink sok szórakoztató, érdekes és becses közleménnyel jelentek meg, hogy olvasóinknak valóban ünnepi számmal kedveskedhessünk.

— **A kolozsvári önkéntes tűzoltók** Bartha Gergely mászó osztály parancsnok indítványa és vezetése alatt gyűlést tartva, elhatározták, hogy holnap a fizetési tűzoltóknak a szolgálat alól felmentik s ők fogják teljesíteni a város tűzvédelmi és készenléti szolgálatát. Két okuk volt erre. Humanus dolgokat akartak cselekedni az által, hogy a fizetési tűzoltókat egy napra felmentik a szolgálat alól s alkalmat adnak, hogy azok istenisztelest megjelenhessenek, más részről pedig a közreműködő tűzoltók a tűzoltászati belső szolgálattal gyakorlatilag megismerkednek, a mi olyan nagyobb részes esetekre nézve, a mikor a városi tűzoltók több irányban el vannak foglalva, rendkívül lényeges.

— **A kereskedők és kereskedőifjak** husvét másodnap estiélyre, mely a „Központi” emeleti dísztermében lesz megtartva, minden előkészítést megtették. Az érdekesnek ígérkező estély programja a következő: 1. „Dalár induló” Kertthy Edéltől éneklő a dalosztály. 2. „Monolog” Előadja Ráthonyi Ákos ur. 3. „Erdei rózsák” Fischer Károlytól, éneklő a dalosztály. 4. „Szavaltat”. Előadja Maróthy Margit k. a. 5. „Három költemény”. Irta és előadja E. Kovács Gyula ur. 6. a) „Romancia” b) „Tavaszi remény”. Zongora kísérettel éneklő Bogdy Katica ur. 7. „Busan dal” Hoffer Károlytól éneklő a dalosztály. E műsor, valamint a rendezőbizottság buzgalma biztosítja ez estélynek a nagy és elegáns közönséget, mely bizonyára zsufolásig fogja betölteni a Nagy Gábor dísztermét, mely amugy sem valami nagy. Műsor lejtárvál táncz lesz Csikay Gyuri jó muzsikája mellett.

— **A nagyheti ájtatosságok** minap közölt programjában a következő változások történtek: Nagypénteken Bogyó Katica ur. énekel lamentációt.

öt, nagy szombaton este vegyes karval és zenekari-eret mellett lesznek előadva a már kitűzött énekek, végül ünnep elsőnapján d. e. 9 órakor Kaposi Józsa kisasszony éneklő Offertoriumra Müller Ottó alkalmi darabját.

— **A kolozsvári önkéntes tűzoltók** egyet tagjai értesítették, hogy 1893 ápril 3-ára kibírd-tett közgyűlés a közölt tárgysorozat mellett 1893 év ápril 9-én d. e. 10 órakor fog a városi közgyűlésé termében megtartatni. A kolozsvári önkéntes tűzoltók egyet választmány.

— **Mizeriák.** A sétatér mellett levő számos-parti uti kátyubán megkezdtek szekeret elebe fogott lovak kizássa bizony nem ok nélkül okoz lelki gyötrelmet azoknak, a kik a sétatérre keresett fűdél közben, amaz ut elhanyagolt állapota miatt, a fuvarosok kegyetlenkedését kénytelenek szemlélni. De a mi az ázsiai állapotot illeti: megtalálható az kolozsvárnak legtöbb utcájában. Például küll monostor utcában a mult ősszel lekaparták a sártengert az utnak egyik szélére a másikat elfoglalták a kavicsalmokkal és az ut közepén levő kátyuk ott maradtak az egész télen betömetlen, tört a kocsi-tengely, bénultak a lovak egyre-másra s a sár- és kavicsalmokon, a télen át, nem egy-két szekérnek volt felfordulása. S mind-ez miért történt? — mert nem volt pénz a kincstárnak a sár elhordásra s az utszéli kavicsalmoknak a kátyukba lapátolására. Jött aztán a tavasz, vagyis a márciusi tél, mikor az ősi sárt elhordták, a tavaszi pedig részben az árkokba huzták és a többibe a kavicsot bele szórták. Ugy kell lenni, hogy megint kimerül az építészeti hivatal kasszája s arra vár most: vigye el majd a sárt a közúti vasut masinájára. S az uthoz hasonló állapotban vannak az árkok és járdák. Az előbbi valóságos bacillus tenyésztő; az utóbbiak minden kritikan aloli állapotát pedig naponta bizonyítja a sétáló közönségnek a magisztratúra vonatkozó — bizony nem hízélese. Csak hogy a magisztratus se lát, se hall! Vajjon tekintetes szerkesztő ur, meddig tartanak még Kolozsvárt ezek az ázsiai állapotok? Monostorutcai.

— **Isztentisztelet** volt tegnap d. u. 4 órakor a főtéri r. k. templomban. A nagyheti ájtatosságok a bevezetése történt ezzel. Az isztentisztelet folyam a kórusban gyönyörűen énekeltek a közreműködött hölgyek és urak.

— **Az unitárius főiskolában** márcz. 15-én tartott osztály-találkozón megjelent ifjak igen szép alapítványt tettek a tanári és lelkesi nyugdíj-alap javára. Az alapítványhoz hozzájárult 50 frttal Ürmösy Jenő báró birtokos, ki a találkozáson nem jelenhetett meg volt meg. A szép adomány köszönettel fogadtatt.

— **Eszterházy grófmedvéi.** Eszterházy gróf tatai várkastélyában erős vasrúcsokkal körülvett ketrecekben évek óta él békességben egy medvépár. Tegnapi, hogy arra sétált Ursprung Antal honvédszázados tiszt-társaival, fölébredt a különben jámbor állatokban az östernézet. A honvédszázadosnak az a szerencsétlen gondolata támadt, hogy tréfalakozni akart a fenevadakkal s bedugta kezét a vasrúcsra. — Csak hogy a medvék nem értették a tréfal, megragadták ezt az önként kínálókat és össze-vissza haraptak. A százados kétségbeesett társai nem tudták kiszabadítani kezét a medvék fogai közül, csak a mikor a medvék vérengző vágya lecsillapodott. Akkor aztán ajtulan szálították lakására a szerencsétlenül járt Ursprungot, a kinek félkezét a fenevadak a csontig leélték.

— **Iskolai új gondnokság.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a szilágycsehi m. kir. állami iskola gondnokságába einkké: dr. Bartha Lajos ügyvédet, rendes tagokká: Serly Béla róm. kath. lelkész, Lőrincz Ferencz járásvorost, el. Poslák József földbírtokost, Goldstein Lajos bérlet, Pojálk János kereskedőt; póttagokká: ifj. Tráger Károly gyógyszerészt és Stern Simon kereskedőt nevezte ki. A megalakult gondnokság jegyzőjévé és az isk. felügyelő gondnokává Bardócz Pál iskolai igazgató választott meg.

— **A báuffihunyadi** oláhság megint állam ellenes gyűlést akart tartani a kötelező polgári házasság ellen való tiltakozás ürügye alatt. A gyűlést Kertész Samu főszolgabíró betiltotta.

— **Gyászhir.** Kósa György földbírtokos, életének 82. évében, Tordán meghalt.

— **Huszár-bravur.** Vasárnap érdekes jelenet játszódott le Aradon a Maros-parton, mint az „Aradi Közlöny” írja. A jelenet szereplői egy elkeseredett 17 éves betűszedő, meg egy huszárfőhadnagy. A betűszedő, K. József, mód felett elkeseredett azon, hogy Budapestben lakó szüleinek már 34 levelet írt, de csak kétfőre kapott választ. Elkeseredésében részeg fejjel elhatározta, hogy neki megy a Marosnak. A jéghideg víz, meg a felszökissé magához térítették s jobbnak látta visszafelé libicizolni. A miazonban nehezen ment. A flu vergődését meglátta egy arra lovagló huszárfőhadnagy. Abban a percben minden gondolkodás nélkül leugrott lováról s ruhástól, csizmától a Marosba ugrott. Szerencsésen elcsipette a földalok suhancz gallérját, kimentte a hideg fűrdőből s felyezte egyenesen a város házára, honnát azon vizesen, csatakosan hazalovagolt.

— **Régi bűn.** Bécsből jelentik, hogy harmincöt évvel ezelőtt, tehát 1858-ban Weichmichl mellett Bajorországban meggyilkoltak egy Weis nevű embert. — Ugyanabban az időben a bajorországi Engenbachban szolgált egy Neumayer Mária nevű 24 éves cseléd, közvetlen a bűntény elkövetése után szeretőjével együtt megszö-

kött és csak tíz év múlva, 1868-ban derült ki, hogy a rablógyilkosok Neumayer Mária, ennek szeretője Ulrich és Maringer József, a ki tulajdonképen megölte Weiszt. Ezt a Maringert el is fogták és halálra ítélték, Neumayer Mária és Ulrichot ellenben in contumaciam 12 évi fegyházra ítélték. Most azután az ítéletől számítva huszonöt év múlva a bécsi rendőrség kezébe került Neumayer Mária is, mig Ulrich időközben meghalt. Ugyanis a bécsi szegényház két év óta tartott egy Wagner nevű vak öregasszonyt és a bécsi városi hatóság ennek az öregasszonynak illetőségét nyomozta, erről aztán kint, hogy a 34 évvel ezelőtt első-kött Neumayer Máriaival azonos. Ezt a vak asszonyt most a rendőrséghez megidézték, a hol töredelmes vallomást tett.

— **Mannlicher és Dowe.** Az utóbbi napokban egy gyékényre került Dowe szabóval az ismételi fegyver felállítására, Mannlicher. Dowe csupadpánczéja ugyanis megint készült Mannlichernek a renomméját is, a mennyiben az ismételi fegyver ereje ellen is biztos óvazernek hirdették. — Persze, hogy erre a hírre megnyilatkozott Mannlicher lovag, a ki egy bécsi lapban adott kifejezést a Dowe találmánya iránt táplált kétségeinek. Mannlicher, a hírlapok eddigi információi után itelve, igen kétségesnek tartja a védőbeszökönek a modern fegyverekkel szemben való értékét. Ő több szakértővel értekezett már ebben az ügyben, a kik a találmányt ugy a mint azt leírták, valótlannak tartják. Természetesen nincs kizárva valami technikai paradoxon feltalálása, mely még a legerősebb lövegekkel szemben is oly ellentállást fejt ki, hogy azok elvesztik erejüket. Például hozta fel a homokot, a melyben alig 15 centiméternyire nyomulhat előre az olyan golyó, a mely különben egy méter vastag fátörzset, vagy hat miliméteres vaslemezét könnyen keresztül lö. De az a kétes dolog, hogy lehet-e olyan ellentállás szövetet feltalálni, mint a milyen a homok ellentállása? De még ha ez meg is van, ha a szövet állja is a golyót, még akkor is sok kérdés fér ahhoz, hogy a katonaságnál alkalmazhatni-e? Ha nagy a súly, a katoná, a ki különben is 26 kilónyi fűszerezést czipel, nem viselheti el. És Mannlicher nem hiszi, hogy Dowe drótszövedéke, a mint írják, csak három kilogramm súlyú; igen valószínű, hogy az a ruganyos, stírti vaszövet sokkal nehezebb. Kérdés továbbá, hogy a páncél nem gátolja-e a katoná szabad mozgását, hogy nem nagyon meleg-e, nem egészségtelen-e a viselete stb.? És a főkérdés, hogy ha beválik a páncél, nem találnak-e majd fel fegyvereket és golyókat, a melyek keresztülhatnak ezen is? Mannlicher meg van győződve arról, hogy katonai körök, érdeme szerint foglalkoznak majd a találmánnyal, nem hiszi, hogy eltérnek eddigi elvkültől és plasztroknak raknak katonáinkra. Rossz színt vet a dologra az is, hogy a feltaláló pátentet kér a találmányra és annak mibenlétét eltitkolja. Attól tart Mannlicher, hogy Dowe találmánya is olyan lesz, mint Brauswetter óras öncéző puskája. Ez ugyanis a gyakorlatban nehezsékes, nagyon is komplikáltnak mutatkozik, lehetetlenné teszi a gyorslövelést és ezért a gyönyörű találmánynak nincs praktikus értéke. Lehetséges, hogy egyes embereknek hasznára válik majd Dowe találmánya, de hadseregeket soha se szerelnek majd fel azzal. — A mannheimi szabó találmányáról nyilatkozik Brauswetter, a szege-dő óras is, aki a „Szegedi Híradó”-ban kijelenti, hogy az ő puskájának a szabadalmazott hegyes golyói ellenében a csuda-páncél hiábavaló.

— **1.647,000 frank.** Ekkora összeget vett be a francia állam tavaly a totalizátor megadóztatásából. Mint egy párisi telegramm jelenti, a nagy summát most osztották szét jótékony intézetek között.

— **Kolera Oroszországban.** A bukovinai helytartóság hítelei forrásból arról értesült, hogy orosz határszéli községekben a kolera újból kiütött és nagy számmal szedi áldozatait.

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** Mint Berlinből távirják, a meteorológiai megfigyelések fölbocsátott „Humboldt” léghajó, mely tegnap reggel Charlottenburgban Gross hadnaggyal, Stüring dr.-ral és Gerson dr.-ral felszállt és melynek sora fellett élénken aggódtak, egy Annabergből (Erdzhegység) érkezett távirat szerint ott tegnap este 4 órai utazás után minden baj nélkül leszállt.

— **Jelenet a monte-carliói játéktérbarlangban.** Pailleron, „A hol unatkoznak” szerzője, a monte-carliói játéktérbarlangban épen egy szép összegecskét készült elvinni, midőn egy ar igr szökött hozzá: — „Kedves barátom, adjon nekem kölcsön 10 aranyat.” — „Szívesen, jegyez meg Pailleron, mihelyt megmondja, hogy hivnak engem.” — Az illető elhallgatott. — „Lássa, jegyez meg Pailleron, milyen nehezen tudná ön azt a tíz aranyat visszaadni, ha kölcsön adtam volna.”

— **A jövő háborúja.** Schmidt Rezső, vezérkari százados a jövő háborúja címen tegnap este a tisztú kaszinóban előadást tartott. Az igen érdekes előadás kivonata a következő: Az utolsó két évtizeden át a hadügyben történt változások a háborút új alakban fogják felteütni. Mig eddig a hadakozók egyik részéről so lett a harczerősen ötszáz ezer emberről több egyidejűleg alkalmazva, a jövő háborút bálmatolás nagyságú serege fogja jellemezni és 1—1 és fél millió harcos fog harczra kelni. Ez a nagy szám természetesen a mérvadó köröket gondolkodásba ejtette, vajjon lehetséges lesz-e ily nagy tömeget vezetni, mozgatni élelmény és harczra összpontosítani. A hadügy előhaladása egyáltalán és főleg a technika vívmányai, a haditáviró (telefon) az ideiglenes tábori vasú-

tak, a fékezett léggyömbök, élelmiszeri kon-
zervek stb. a nagy hadseregek alkalmazásá-
nak ellenálló nehézségek legyőzését lehetővé
fogják tenni. Egy jövő háborúban, a hol az
összes államok hadserege általában egyforma
elv szerint kiképezve és felszerelve fog szem-
beállni — inkább mint eddig — a szám-
szerinti erő esik latba. A hármasszövetség
hatalmaira tehát azon fontos kötelesség há-
ramlik, hogy a tulajdonyt, melyet Francia- és
Oroszország rendelkeznek — a mi magánál,
a hadműveleti seregeknél 750.000 embert tesz
ki — legalább némileg mentül előbb egyen-
lítés ki.

— **A villamosság és vallás.** Az
orthodox zsidóknak tudvalevőleg tilos szom-
bati napon lángot és általában tüzet gyú-
tani. A mint az angol nyelven megjelöl-
„Zsidó Krónika” írja, egy szigorú hitt zsidó
Angliában ennek folytán azt a kérdést ál-
lította fel, hogy vajon az egy gomb meggyo-
másával előidézt villamfény képezhet-e val-
lások sérelmét, vagy nem? E tárgyban aztán
nem a rabbihoz, hanem a tudomány egyik
kiváló férfiához, Crooker tanárhoz fordult
felvilágosításért. Crooker rámutatott arra,
hogy a keleti vallásoknál a láng és a tűz
szentsége szorosan és szférgyött bizonyos any-
gok elégetésével, a minők következtében ugy-
vélekedik, hogy a villamos világítás, melynek
mi sem ég el, csak a világító sodrony tűze-
sége át és fénylik, nem tekinthető tűznek.

— **A világ legnagyobb könyv-
tára.** Kétségkívül a párisi „Bibliothèque
rationale” ez, a mennyiben sem többet, sem
kevesebbet, mint két millió kötetnyi könyvet
s vagy 200 ezer darab kéziratot tartalmaz.
A „British Museum”-nak összesen 1,500,000
kötetnyi könyve van. A pétervári császári
könyvtár 12,000 darabbal szegényebb. A mun-
cheni királyi királyi könyvtárban csak 900,000
kötet van, hanem ezek között is rengeteg
sok a tökéletesen értéktelen pamflet. A ber-
lini könyvtár 800,000 művel bír, a koppen-
hágai 510,000-rel, a drezdai 500,000-rel s
ugyanennyivel a göttingai egyetemi könyv-
tár. A bécsi császári könyvtár 400,000 kötet
s ugyancsak a bécsi egyetemi könyvtárunk
370,000 kötetet van. A mi múzeumi könyv-
tárunk, mely tudvalevőleg nálunk a legna-
gyobb, összesen 250,000 kötetből áll.

— **Téli város.** A téli kabátok, ősi
kalapok, stb. mintájára Amerikában akad már
„téli város” is. A nevezetes város Michigan-
államban van, bizonyára nem akad párja az
egész földkerekségen. Három-négyezer lakója
van s ezek körülbelül 1000 kunyhóban lak-
nak. Fekszik pedig e város éppen a Michi-
gan-tavon, mikor t. i. az befagy. A kunyhók a
a jégre vannak építve s halászkunyhóknak,
a város pedig „Halváros”-nak nevezetik. La-
kói egész télen halászával foglalkoznak.
Az elbontható kunyhókat a jég indulásával
felszedik s hazaszállítva, a következő évi
elteszik. A város lakói télen át 2-2 és fél
millió halat fognak. Ily módon a halak szá-
ma megapad, a halászközösségnek és nyolc
hónapon át a városnak nyoma se látható.

— **Szilárd petroleum, mint tü-
zelőanyag.** Egy angol cég a petroleumot
bizonyos vegyszerek hozzákeverésével ál-
talmaz megdermeszti, az ily módon téglalakba sajtolt
tüzelőanyag háromszor annyi tüzelő erővel
bír, mint a kőszén. Az árat illetően a szil-
árd petroleum 10 százalékkal olcsóbb.

— **A moszkvai gyilkosság.** Alexe-
jev moszkvai polgármester tragédiájáról a kö-
vetkező részleteket írják: A gyilkosság nap-
ján kellett volna megesküdni az új városi
képviseletet. Alexejev, mint rendesen, akkor
is már d. e. 10 órákor hivatalában volt ép-
pen a kérvényezőket hallgatja ki. Midőn egy
idősebb hölgy kérését meghallgatta, egy 30-
35 éves, kis termetű férfihoz fordult és az-
kérdte: „Mit óhajtsz? — Andisanov a pol-
gármesterhez fordul, revolvert rántott elő
s ezekkel: „Ime, ezt óhajtom!” — kétszer
Alexejevre lőtt. Az első golyó talált, a másod-
ik Alexejev feje fölétt egy ujnyira röptől
el és egy ajtóba fúródott. A sebesültnek még
volt annyi ereje, hogy egy székig vándoroz-
jon, a melyre aztán majdnem eszméletét
vesztve roskadt le. A szolgásmestert lefogta
a merénylet s addig, a míg rendőrköt
keztették elő, lefegyverezte. Alexejev ott mar-
adt a városházán, mert az orvosok vesze-
delmesnek mondták a sebesült elvitelét. Alexe-
jev bámulatos erővel viselte a sebesültsé-
gét. Végül perczében így sohajtott fel: „Nem
félek a haláltól, hűséggel szolgáltam hazá-
zamat és a cárt.” — Kostandina tábornokhoz
pedig a következő szavakat intézte: „Mint a
katona, öröklésem halok meg.”

Szerkesztői üzenetek.

Az „Ellenzék” vidéki levelezői tisztelet-
tel kérjük, hogy sziveskedjenek a vetések ál-
lásáról, általában a tavaszi gazdasági viszo-
nyokról rövid, de a helyzettől általánosan nyúj-
tó tudósítást küldeni lapunk számára. — Ha-
sonló tudósításokat szivesen veszünk lapunk
vidéken levő bármely barátjától.

Romonak. A m.-vásárhelyi társadalmi
viszonyokat nem ismerjük annyira, hogy ha-
tározott ítéletet mondhasunk felőle. Mi úgy
gondoljuk, hogy sokkal sötétebb színben látja
azokat, mint a miyenek tényleg. A kaszt-
rendszer nemcsak ott, hanem széles-e világon
mindenütt megvan, s ezért elkeseredni s vi-
lággyűlölni beállni, egy cseppet sem rea-
li dolog.

Leontesnek. Helyett. Vakmerő dolog
ma a divatról cikket írni, mert azt a mai
világban meghatározni lehetetlen. De ha
mégis valaki írni akar róla leghelyesebb az

ilyen meghatározatlan témát nemlegesen de-
finiálni. Pld:

Nem divat fesebnek, és csinosnak lenni.
Nincs gyűlöletesebb, nincs közönségesebb
valami mint testhez álló, gondosan varrott
ruhában járni. A ifjak bő pongyolába taka-
rózva csoszognak a járdán, előrenyújtott nyak-
kal, többé kevésbé bamba arc kifejezéssel.
A kurta de ráncosan bő kabát alatt kacé-
ran libeg, két szörnyen koczkás és bőséges
posztóhenger, mely könnyelven nadrág nevet
visel. A bőrig lekoppasztott hajzat körzetétől
egy kerekded gyufatartó féle szerepel, kalap
gyanánt. Ez a divat. De hát nem volna-e
roppant közönséges, ha ez ifjak a mai világ-
ban is láttatni engednék, karcsu, ruganyos
termetűket, s dőlözeg bőséges főtartással lép-
delnének az utcán, nyílt homlokkal, nyílt
tekintettel? Ez már nem „psitt.”

27-esnek. Házaság közvetítéssel tud-
tunkalag Kolozsvárt nem foglalkozik senkise
legalább nyilvánosan. Egyetlen ilyenmő iro-
dáról sincs mindez ideig tudomásunk. Azért
tessék e tekintetben a bpesti irodákhoz for-
dulni. Azok bőséges prospektusokkal fognak
szolgálni. Minálunk még Istennek hála, a
házaságok legtöbbje nem köttetik az adás-
vétel szempontjából.

Válasz.

Az „Ellenzék” ben az „iparos ifjak”
köréből egy cikket jelent meg, melyben pa-
naszkodnak, hogy az iparosok nem pártol-
ják az ok kulturális mozgalmait. Hát eb-
ben lehet némi igazuk, de ezzel szemben ne-
künk is van panasznunk.

Először is az, hogy az ifjuság az öreg
iparosokat nem akarja meghallgatni, hogy
mikor kell mulatságot tartania, sőt nemcsak
meg nem hallgatják, de daczol vele és saját
rizikójára rendezi mulatságait, úgy-ahogy.

En az ifjuság kulturális fejlődését nem
csak abban találom, hogy sikerrel szindara-
bokat adjanak elő és virágvasárnap táncol-
janak, hanem a komoly munka művelésében
és előbbre való vitelében.

Miniszteri jóváhagyás és engedélyezés
folytán az ipar technologia iskolában estéli
tanfolyamot nyitottak az iparos ifjak részére.
Kitűnő skatánérok állottak ingyen a tanítás
éleire. Be is iratkoztak tán negyvenen, meg
is jelentek az első este annyian, hogy a ta-
nároknak kezdtek gondolkozni afelett, hogy a
tanterem kicsi lesz.

De egynehány nap múlva már igen nagy
lett a tanterem, úgy, hogy nemcsak a telje-
sen elmaradtak és ezért az estéli iskolát be
kellett szüntetni.

Közelebről a jelenlegi elnök is fárado-
zott sokat, hogy az ifjaknak ismét tanfolya-
mot nyisson.

Mégis történt a saját helyiségükben,
de ma már ez is a nagy indolencia miatt
csúttörtötök mondott.

Ezek után joggal kérdehetem, az olyan
nagyon kultiválni akarják magukat, miért
nem vettek részt e tanfolyamokon, a mely-
ket mi iparosok a legnagyobb örömmel föl-
vőztünk.

Hiszen még ma is, fájdalom, az iparos
ifjak nagyobb része se helyesen írni, se szá-
molni nem tud.

Egyebekről nem is szólok. Az építő-
iparhoz tartozó ifjakat csupa szánalom néz-
ni, mert a rajzolásról és számításról még fo-
galmuk sincs a legtöbbjének. Pedig mindeze-
ket igen könnyen elsajátíthatnák, ha komo-
lyan fognak fel feladatukat.

Ha az iparos ifjak olyan irányban fog-
nak működni, a mi reájok nézve előnyös,
akkor bizony számíthatnak az iparosok ré-
széről pártolásra. Nem vagyunk mi ellensé-
gei annak, hogy a szakképzettség mellett a
zenét, éneket kultiválják, de első sorban
képezze ki magát abban, a miből meg kell
élnie.

Még egyet. Igen szép és nemes csele-
kedet a jótékonyág gyakorlása. De minden
embernek s így minden egyetnek is köte-
lessége első sorban magáról gondoskodni.

Ha jövedelemmel rendelkeznek valamely
mulatságot, fordítsák azt mindaddig saját
céljaikra, míg minden tekintetben berende-
zve lesznek. Az aggménház sorsa olyan ke-
zeben van letéve, hogy az ok segítségével né-
kül is ma holnap léteztetni fog.

Az érzékenykedés nem áll jól egy olyan
egylet részéről, a mely még ma minden te-
kintetben annyi támogatásra szorul.

Egy iparos.

A fejés tízparancsolata.

A marhafaj helyes megválasztása, csél-
szert takarmányozás és az állatok gondozá-
sa mellett, a tej mennyisége és milyensége
a fejés körüli eljárás sokkal nagyobb befo-
lyással van, mint azt gondolnók.

A fejésnél követendő szabályok a kö-
vetkezők:

1. A fejésnek a lehető gyorsasággal
kell megtörténni, mert a kisebb, nagyobb
gyorsaság a tej mennyiségét és zsírtartalmát
lényegesen befolyásolja.

2. A tehén tisztára kifejendő, mert
nemcsak, hogy az utolsó tej a legzsírosabb,
hanem mert a tőgyben visszamaradt tej sok-
szor gyulladást okozhat, sőt a tejminigyek
elzáródását is maga után vonhatja.

3. A fejés ideje pontosan betartandó.

4. A tehén keresztbe fejeendő, t. i.
egy első és egy hátsó csecse húzandó egy-
szerre. Mert tudvalevőleg a tejképzés a tőgybe
a fejés alatt megy végbe, mert a tőgy nem
képes az egész tejkészletet magába foglalni.
Az ugynevezett keresztbe való fejés ezt az
elválasztást a tejnek szerfelett megkönnyíti.

5. Mindennek fejőkészülék elvetendő,
hanem a helyett 6-oszoros a fejés akként
végzendő, hogy a fejő a csecsen feldől még
a tőgy egy részét a markával átfogja és
semmi szín alatt nem szabad a fejést csupán
a hüvelyk- és mutató ujjal végezni, mint az
oly gyakran történik. A köz nyitása és zá-
ródása által a tőgy záró idegei egyenletesen
nyilván és záródván, a tej gyorsan és fájd-
alom nélkül folyik ki.

7. Az állatokkal, főképp a még fiatal
tehenekkel, szeliden kell bánni és ha nem
hagyják magukat fejteni, legcélszerűbb azok
egyik elsőbűt felemelni.

8. A tisztaság főköllék, ha jó és tar-
tos tejet és vaját akarunk nyerni.

9. Hogy kétszer vagy háromszor kell-e
fejni? azt a körülmények határozzák. Ta-
pasztalat szerint a háromszori fejés több te-
jet ad, de az mindig az állatok rováására megy.

10. A fejés alatt csend legyen az is-
tállóban és az állatok ne haborgatassanak.
A tej friss elartására az amerikaiak új
eljárást találtak fel. A tejet ugyanis oly erős
áramlatba öntik, mint a szódavízvezeték, hogy
a keletkező nyomást kihasználva a feldől egy
hüvelyknyi hűságot hagyván, bedugasszálják
vagy viaszos vázsonnal beborítják és az á-
ramlat 3 liter víz és 2 és fél tt. sóból készi-
tett oldattal telt edényben 10-12 percen át
230 Fahrenheit (110 c.) fokig forralják. Az-
tán az áramlatot légmentesen elzárják és is-
mét 20 percig főzik a tejet és végre az ol-
dat kiűlése után az áramlatot abból ki-
szedik. Ha a tejes áramlat elzárása parafadu-
gokkal történik, ezek előbb forróvízbe tétet-
nek. Azt mondják, hogy az eljárás igen egy-
szert, csak meg kell próbálni és hogy a tej
oly kitűnő friss marad, mintha soha sem lett
 volna főzve.

A szép.

Mondják, hogy a mi lelkünkben isteni,
csak az az egyedüli szép és mégis: ahány
az ember, annyi fogalma a szépről. A ma-
gasztosok mindenki szépről találja, de hogy
az igaz is szép, — az igaz érzelm, az igaz
meggyőződés, az igaz érdem — azt senki fi-
gyelmebe nem veszi. A magasfokúhoz alig
emelkedhetünk mai érdeklődő földi nyugos
békóinkból, de az igaznak, az igazi szépről
megismeréséhez talán szívünk által mégis
eljuthatunk ma is. De ki bírja vajjon meg-
állapítani, mi az igazi szép? Azt mondják,
van a szépségnek egy bizonyos, általános fo-
galma; az esztétika azt tanítja szépről, a mi
tökéletes és mégis az életben mindenki csak
azt tartja szépről, mi érzelmekhez szól.

— A művészt a classicus zeneművekért
fog mint szépkért rajongani; a laikusnak
szembe az egyszerű szívekhez szóló dallam
csal könnyeket és megindulást azt mondja:
„ez igazán szép volt!”

A festő minden képnél a formatökélyt
fogja keresni és szépről találja; a laikus
azt nézi: mit fejez ki a kép s ha annak cse-
lekménye érzelme világában visszhangot kelt,
elragadtatással kiált fel: „est nevezem szép-
nek!” hiányozzék bár abból a formatökély,
vagy sem.

Hát még az élet nagy tengerén, mily
különböző felfogás a szép?

Az egyiknek a napsugár a legszebb,
a másiknak a holdvilág, az egyik a csilla-
gokért lelkesül, a másik a szép szemekért.
Az egyiknek szép, ha férje lábánál rajong-
hat, a másiknak, ha férje az ő lábánál es-
dekel. Egyiknek a csataj szép, másiknak
a lant-zeneség.

Az egyiknek az volna gyönyörűség, ha
derült napon a szép természet ölen halhatna,
a másik egy szép óra kéjszékében kíván meg-
semmisülni, a harmadik a zene bűvös-bájos
hangja mellett szeretné lelkét átvezetni az
örökkévalóság homába, a negyedik, ha idegen
világból megtérve, haza földre tehetetlenül
látás és gyönyörtől ittasulva, szívesen akadva
borulhatna annak szent göröngyére.

Egyiknek a legszebb, ha övéi csendes
körében boldogíthat érsényei nyugodt gyako-
lásában, a másiknak, ha tetszavógyon tánto-
roghat örömről lankadatságra, lankadatságról
örömről.

Egyiknek az aralomvágó szép, másik-
nak az önfeláldozó szelídség.

Az egyiknek szép, ha az erdő árnyában,
patakocsa hűvösében panaszos fülemile dal-
mellől sirathatja ki fájó szerelmi kétélyeit,

másiknak, ha dobzódo társaságban trütheti az
öröm és mámor poharát.

Egyik ábrándokba merülve tartja szép-
nek a világot, a másik pozitív haladásában lo-
bogtatva meggyőződésének zászlaját.

Az egyiknek szép a lihegő bosszúvágy,
a másiknak az engesztelődés anyagi su-
gara.

Szép, ha a nő elbizakodott szépségében
lábaihoz kényszeríti a férfivilágot; de még
szebb, ha odaadó szívmelegében tüdősséget
mosolyg az őt félénken báványozó férfi lel-
kébe.

Az egyik gyermeke szeméből látja felé
mosolyogni az eget és annál szebbet nem is-
mer, a másik hiu dicsőségben kíván megis-
tentülni.

Egyiknek szép, ha csak szeszélyeinek
áldozhatik, másiknak, ha szíve nemes érzel-
mekből tulbusog.

Az egyik csak egynek élni, tőle tüdő,
fájdalmat remélni kíván, a másik szépről
azt tartja csupán, ha kacérkodva minél több
főúrát tiporhat el, kergethet halálba.

Egyik csak a jelenért ég és hevíti,
másiknak csak az elmúlt boldog órák emlé-
kezete szép.

Az emlékezet oly szép, mint a felhő
fátylán átszűrődő csillagfény. Az emlékezet
az éber álmok szárnyán elviszi lelkünket és
megifjít, átmelegít visszaemlékezéseink tü-
zében.

Minden elhagyhat beuntunket, csak az
emlékezet maradjon meg számunkra csorbi-
tatlan, akkor koldusekká örömben nem le-
szünk, ha szívünk a jelenben már csak a bol-
dogság foszlányaiba burkolódzhatik is csupán.
A jelen kielégítetlen borjútál elfordulnak és
visszatérünk ragyogó emlékezeinkhez.

A pástor furulyájáról emlékezik, az
agg költő lantjáról, a festő ecsetéről, a vén
katona harczairól és szemekbe visszatér a
tűz, fonnyadt ajkakra a mosoly.

Az ifjú távol kedvesétől visszaálmodja
magát eszményképe karjaiba és gyönyörtől
tüdőztől. A honfi búja éjszakájában siratja
hona hanyatlását, elmerül régi dicsőségének
nagyaságába és szíve hevesebben feldobog,
szeme lelkeltől lángjában felszíri könyeit.

Szép a hitet, lelki meggyőződésünkért,
az igazságot szenvedett vértanúság, szép a
szabadságot való halál, szép a honboldog-
tás, szép a közbüzt való fáradozás, de csak-
nem legzebb, mert legboldogtatóbb az, amit
Lamartine mond: Mit érnek vajjon az el-
mult napok, hogy sirassuk őket? Az óra, mely
letűnt, hasonlít ahhoz, mely következik,
egyéb nyomorokat az sem, ez sem hagy vi-
szaz, mint munkát, fájdalmat és néha-néha egy
futó álmot, ezeket sirassuk hát? Nem! —
Szép csupán, ha Isten a poétának lelkét láng-
ból alkotja, melyen minden újabb szenvedély
új édes dallamot kelt. — A halált nem ret-
tegem, a válság nem fáj, ha ábitatos csendben
lantom elragadtatásban szép szemek felém
sugároznak és mennyei ígére, a báványo-
zott szívet, szívemen dobogtathatnám.

A szépség lábánál gyönyörtől megresz-
kettetni lantom legérzékenyebb dalait, kebl-
lén elmúlni a perczek letűnével, könyeket
csalni a szemekbe, melyeket imádnak, mint
hajnali szellő a virágok csordultig telt kely-
héből hullatja a harmat fénylő cseppjeit. A
lesütött szempillák alatt égni látni a szem-
méresem elrejtett ígértes lángot, égni, mint
az éjnek reszkető tűzét. Látni tiszta homlo-
kán anyagi gondolatait, látni, hogy félénk
ajkaira mint kőködök fel nehezen a szó, mely
még az egekben is visszhangzik, a szó,
melyért emberek élnek, vagy halnak, a szó,
mely még az istenek előtt is jelentős, mert
a legszebbet, legmagasztosabbat öleli kört
áldásos melegséggel és teszi tüthetővé hazug
világunkat, a szeretet szent szava ez! ez az
egyedüli, a mi szép, és a mi megérdemi,
hogy életünk elmúltával egy könnyet sirjunk
utána.

A. V.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredetiváltára).

Erzsébet királyné Ge- nuában.

Bpest, márcz. 30.

Erzsébet királyné genoui tartózkodása
alatt meglátogatta a temetőt.
A felségesszony sokáig állott egy
sír előtt, melyen ez van írva:

„Boldog az, kinek az élet tengerén hű
kormányosa volt.”

A királyné a feliratot lemasoltatta.

Tegnap a királyné a „Miramar” yacht-
ra szállt és utközben izgalmas jelenetnek
volt tanuja.

Egy matrós ugyanis a vízbe esett és a
fuldoklót csak nehezen tudták kimenteni.

Edelsheim végrendlete.

Bpest, márcz. 30.

Báró Edelsheim-Gyulai Lipót végre-
ndelete szerint — örökkései — a fia és felesége
évi 25—25000 frtot kapnak.
Azonkívül kisebb hagyományokat tett.

Huavéti lábmosás.

Budapest márcz. 30.

Ő Felsége a király ma végezte a láb-
mosást a főherczegnő és főherczeg jelen-
létében.

Erdőégés.

Budapest, márcz. 30.

A veszprémi püspökség tulajdonában
lévő urbéri erdőség kigyuladt.

A lakosság nem meri oltani a rémü-
lettől.

Délután már a szomszédos deáki erdő-
ség is elégett.

Eddigél 400 hold szép fiatal fenyves
pusztult el.

Eötvös Kossuthnál.

Bpest, márcz. 30.

Eötvös Károly a függetlenségi párt el-
nöke ma Turinba utazott, hogy a husvéti
ünnepeket Kossuth Lajosnál töltsen.

A kormány mellett.

N.-Enyed, márcz. 30.

Alsó-Fehérmegye mai kórházát hár-
rom szavazat ellenében a kormányk egy-
házipolitikai programjára bízalmat szavazott.

Uj jószágigazgató.

Bpest, márcz. 30.

A primási uradalmak jószágigazgatójává
Györfy Gyula orsz. képviselő fog kinevez-
tetni.

Fellázadt község.

Debreczen, márcz. 30.

Régóta rossz szemmel nézik már a
szovatiak az előjárás működését s egyálta-
lán nincsenek megelégedve a jegyzőnek és a
bíróknak velők szemben tanúsított magatartá-
sával. A titokban lappangó ellenszenvnek már
egész nyilvánosan is kifejezést adtak több
izben, különösen azóta, hogy Szovát községe
a Debreczen városával régen folytatott pe-
rét elvesztette, mely per elvesztésének oko-
zóul a jegyzőt és bírót tartják. Tegnap dél-
előtt azután mintegy 300-an felmentek a
község házára s azt követelték az előjárás-
tól, hogy mivel az ő működésükké a község
lakossága nincs megelégedve, hagyják el a
község házát.

A csendőrség közbelépésére összehítt-
zésre nem került a dolog, de a bírónak és
a jegyzőnek el kellett hagyniok a községet.

A király képviselője.

Bécs, márcz. 30.

A király képviselőjét Rainer főherczeg
nagy pompával fogják fogadni Romában. A
pályaházán Umbertó olasz király fogja üd-
vözölni az összes főherczegekkel.

Edelsheim temetése.

Budapest, márcz. 30.

Edelsheim temetése nagy pompával ment
tegnap végbe. Óriási közönség állott az ut-
czákon, mintegy 100,000 főre tehető. A me-
net élén Fejérváry haladt lóháton, utánna
tábornok. Azután egy ezred huszár, egy ez-
red gyalogos, egy zászlóalj vadász, utánna
a zenekar. E mögött vitték Edelsheim ér-
demrendjeit és cimereit.

Ezután vezették Edelsheim lovát gyász-
takaróban.

A nagy halottas kocsit 6 ló, vonta, a
melyet közvetlenül páncélba öltözött lovag
kísért.

Ezután haladt az elhunyt fia, sőtora
herczeg Odescalchy Gyula, s Edelsheim Vil-
mos porosz vértés kapitány kíséretében.

H i r d e t é s e k.

Sz. 921—1893.

305. (2—3)

Hirdetmény.

Szamosujvár sz. kir. város közönsége 35—1893. szám alatt közgyűlési határozatával egy alapjából teljesen újonnan emelendő 1 emeletes leány-iskola házat rendelt még az idén felépíttetni.

A kivitel zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés után fog biztosítani és az árlejtés napján **folyo évi április hó 22-ének d. e. 9 órája**, helyéül pedig a tanácsház terme tűzetett ki.

A kikiáltási ár 21,999 frt 55 kr., melynek 5%-át kötelesek az árlejtésni kívánók a bizottság kezéhez azonnal letenni, s a melyet az, kire a vállalat marad, a jóváhagyáskor 10%-ra lesz köteles kiegészíteni.

A tervek, költségvetés és egyéb részletes feltételek a városi gazd. tanácsnokoknál megtekinthetők.

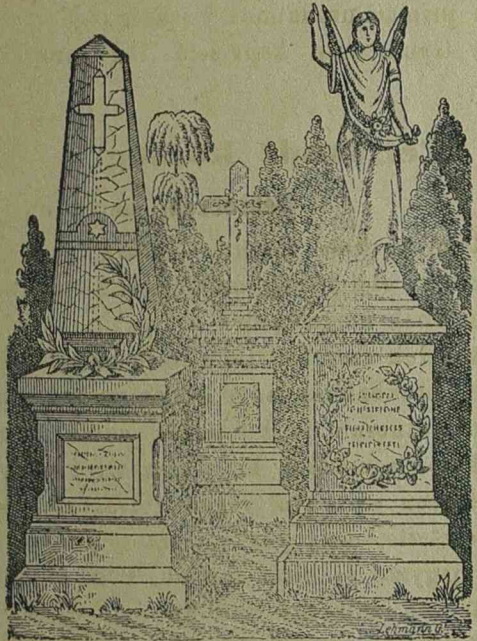
Szamosujvár sz. kir. város tanácsa,

Szamosujvár, 1893. évi márczius hó 23-án.

Placintár Dávid s. k.,
polgármester.

Osztán Kristóf s. k.,
főjegyző.

Pártoljuk a hazai ipart!

Köztudomású dolog, hogy a márvány-sírköveket nagyrészt Szilézia és Tyrolból, a Granit, Syenit stb. köveket pedig Szilézia és Osehoországból mind készen hozzák ugy Budapestre, — mint hazánk majdnem minden részébe. Nagyobb részben tehát kereskedők és viszont elárúsióktól szerzi be a t. közönség sírkő szükségleteit, a mi természetesen a tárgyat drágábbá teszi.

Figyelemre méltó tehát

Andesit, márvány és Syenit

SÍRKŐ-GYÁRUNK,

mit ugy a nagyérdemű közönség, mint viszont elárúsiók figyelmébe azon megjegyzéssel ajánlunk, hogy az általunk dolgozott márvány-fajok és Syenitek, különösen a mi fekete Andesitünk, mely ugy minőség, mint szépség tekintetében a versenyt a legszebb külföldi fekete kövekkel is kiállja, nálunk beszerezve, jutányosabb árba kerül, mint bármely más gyárból hasonló minőségű kö.

Raktárunk a hazai termékek mellett ugy összehasonlítás, mint dús választék céljából, bőven el van látva többféle külföldi Granit, Syenit, Labrador márvány stb. síremlék kövekkel, melyeket a legjutányosabb gyárakkal való közvetlen összeköttetésünk folytán szintén a legjutányosabb árban számíthatunk.

A rajzokkal útazó úgynökök mellőzését kérjük, mert ezáltal lényeges megtakarítás érhető el.

Rajzok és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket síremlékekre elfogadunk bármilyen kőanyagból minden nagyságban, ugyszintén épület- és egyéb kőfaragó munkákra is.

Kívánatra vidéken a sírkövet helyre is állítjuk.

Teljes tisztelettel:

NAGY TESTVÉREK,

Közlöny, belföldi utca.

284. (3—20)

Magyar királyi államvasutak. — Üzletvezetőség Közlöny.

8632. szám.

307. (1—1)

Pályázati hirdetmény.

A magy. királyi államvasutak keleti vonalán levő N.-Várad-Velence megálló helynek állomássá leendő kibővítése céljából létesítendő épületek és építmények biztosítása végett **f. hó 20-án** megtartott versenytárgyalás a kívánt eredményre nem vezetett, ennél fogva a Várad-Velenczén építendő:

egy II. osztályú emeletes felvételi épület, szabadon álló árnyékszék, állomási kút, sütő kemence, gazdasági udvar, szemét gödör, emeletes órház melléképülettel, sütő kemencével, kúttal, hidmérleg (Fairbanks)

előállítás munkálatainak, az ezekre megállapított 21,066 frt költségösszeg keretében leendő biztosítása végett ezennel újlag nyilvános pályázat hirdettetik.

A munkálatok kivitelénél az államvasutak építési feltétfüzetek határozmányai mérvadóak.

Ajánlattevőknek ezen munkálatok utánmérés alapján egységárak szerint fognak kiadatni.

Az építési tervek és az ajánlati költségcsaták, továbbá az építés előállításához kötött részletes feltételek az üzletvezetőség pályafenntartási és építési osztályának hivatalos helyiségében (Közlöny, Trenosin-tér E. M. K. E. palota), valamint a n.-várad-p-ladányi osztálymérnökségénél N.-Váradon, a hivatalos órák alatt megtekinthetők és megszerezhetők.

Vállalkozó egyúttal kötelezve lesz, a munka folyama alatt elrendelendő bármily többlet munkát, nevezetesen: az emeletes felvételi épülethez esetleg hozzáépítendő földszintes szárnyépületeket is az általa beuyjtandó egységárak alapján előállítani; általában a kivitelnél felmerülő többlet munkáért semminemű külön kárpótlás nem követelhető, csakis az elfogadott egységárak irányadók.

Vállalkozó semmiféle szállítási kedvezményre nem számíthat. Az érdembe hozandó összeg egy tízed százalékával vállalkozó az államvasutak segélyalapjához hozzájárulni kötelezve lesz.

Az elvállalt összes építési munkák a szerződés megkötése napjától számítandó legkésőbb 4 hó alatt befejezendők.

Vállalkozó az általa létesített összes építményekért az ideiglenes átvételtől számított két évig jóll állani köteles.

Ezen feltételek mindenben megfelelő, a fentebb megjelölt költségcsaták irlapokon az egységárak bejegyzése mellett teendő, kellőleg bélyegzett, zárt ajánlatok **folyo évi április hó 10-én d. e. 10 óráig** beérkezéskor következő címzésel küldendők be „Ajánlat a 8632—93. szám alatt hirdetett munkákra.”

A magy. királyi államvasutak üzletvezetőségének

I. oszt. Titkárság.

Közlöny.

Ajánlattevő tartozik az elvállalandó kötelezettség teljesítésének és a nem teljesítésből eredő bármily néven nevezendő kártérítési igényeknek biztosítására az ajánlati összegnek 5%-át készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb **folyo évi április hó 9-én d. e. 10 óráig** a közlönyi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál óvadékkul letenni. Az ajánlatban az óvadék megtörtént lefizetése megemlíttendő, de a letétjegy nem melléklendő. Készpénzben letett óvadék után kamat nem követelhető. A munka kivitelével megbízandó vállalkozó kötelezve lesz ezen óvadékát a vállalat összeg 10%-ára kiegészíteni és pedig a részletfizetésekből levonandó 5%-al.

Ezen megszabott feltételektől eltérő egységi árjegyzék nélküli, vagy a határidő után, vagy pedig táviratilag beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a szabad választás jogát az üzletvezetőség magának fenntartja, tekintet nélkül az ajánlott egységárakra.

A pályázat eredményéről folyo évi április hó 10-ike utáni napokban értesíteni fognak.

Közlöny, 1893. évi márczius hó 29-én.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Az üzletvezetőség.

MARGIT

GYÓGYFORRÁS,

MAGYAR SELTERS

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétel, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalmú kiváló hatásúak bizonyult, különösen **tüdőbetegek** számára, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes igazástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalommal erősebb ásványvizet, mint a **seltersi, gleicherbergi, tudóhajokban**, különösen **tüdőbetegek** számára már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetében, különösen a legátogatottabb **Götharsdorffban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navrátil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredményekkel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a kolera-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
tőraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványviz.
szállítónál,
Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

214. (3—12)

Abrudbányán,

közvetlen a város közelében, a katonai
laktanyával szemben lévő

„NÉPKERT”

helyiségembe

1893. évi május hó 1-től
kezdődő saesonra

vendéglőst,

esetleg

nős pinczéért

cautióval keresek.

A helyiség lombos fák, sétányok,
nyitott és fedett táncz helyiség, étkező
és szállóval rendelkezik, a folyó
év nyarára fűdővel is kibővítettik.

Írásbeli ajánlatok esetén feltételek
azonnal közöltnének.

Id. Incze Ferencz,

310. (1—2) abrudbányai birtokos.

Nincs gazda, nincs község vagy egyházmegye, kik ha nállam rendelnek, előnyben ne részesüljenek — bárki ajánlatával szemben!!!

Gazdaközönségünk, Egyházmegyék és Községeknek ajánlok:

kerülő-, Vidats-, Gubitz- és Sack-féle **ekéket**. Hegyvidéki váltó és két testű, váltva forgató **iker-ekéket**. **Láncz-beronákat**, két vagy három tagu **részut-beronákat**. Kézi és lörejtű, szórva és **sor-vetőgépeket**. Legújabb **kaszáló- és arató-gépeket**, kéve-kötővel és anélkül. **Kézi, lörejtű és gőzcseplő-gépeket**. Szénaforgató, gyűjtő és sajtolókat. Járgány vagy gőzzel hajtható egy és két kövű **örölő-malmokat** szita-szerkezettel.

A legújabb **tégla-, csevep- és agyagesó sajtoló gépeket**, egy vagy két ló, vagy gőz általi hajtásra, mely óránként 200—1000 téglat készíthet.

Szeszgyárak teljes berendezéséhez szükségeltetnek. — Tűzmentes és betörés ellen biztos **pénz- és okmány-szekrényeket**.

Valódi Wertheim-kasszákat

Nro 0	0 fél	1-es	2-ös	3-as	4-es	5-ös
70 frt.	85 frt.	100 frt.	120 frt.	140 frt.	160 frt.	180 frt.

mindenik bérmentve a megrendelő utolsó vasutállomásig.

Templom berendezéseket és forgatható vaskoronájú **harangokat**, az orgona hangjai szerint hangolva és egészen kovácsolt vasból készült **harang-állványokat** bérmentesen, bármely községnek tornyában felállítva, a harang-résznek kilóját 1 frt 80 krba számítja.

Tűzoltó feeskendőket, személyi felszereléseket és egyenruházatokat, a községi köteles tűzoltók részére előírt szabályok szerint, ugymint: borsapkát 90 kr., karóveket 25—40 kr., sisakokat 2 frt 80 krtól 3 frt 60 krig, riadó-kürtöt 3 frt krtól 5 frtig, jelző-sípkat stb. rendkívül olcsó árban, valamennyi budapesti szállító árszámaival sokkal olcsóbban.

RIEMER E.

első székely gép- és tűzoltó-szerek gyára
SZÉKELY-UDVARHELYEN.

301. (1—10)

Árjegyzékek, minták és költségvet. bérmentesen küldenek bármilyen e szakmába vágó, itt fel nem sorolt gépek és gazd. eszközökről.